



Consell Comarcal
del Baix Llobregat



consell econòmic i social
del baix llobregat

MARTORELL
PIMEC
PALLEJÀ
ESPLUGUES DE LLOBREGAT
SANT BOI DE LLOBREGAT
ESPARREGUERA
VILADECANS
EL PAPIOL
AEBALL
CORNELLÀ DE LLOBREGAT
CORBERA DE LLOBREGAT
SANT JOAN DESPÍ
UGT BAIX LLOBREGAT
SANT ANDREU DE LA BARCA
ABRERA
GAVÀ
MOLINS DE REI
BEGUES
OLESA DE MONTSERRAT
LA PALMA DE CERVELLÓ

PACTE DEL BAIX LLOBREGAT PER UN NOU IMPULS ECONÒMIC I SOCIAL

TORRELLES DE LLOBREGAT
SANT ESTEVE SESROVIRES
VALLIRANA
EL PRAT DE LLOBREGAT
SANT VICENÇ DELS HORTS
SANT CLIMENT DE LLOBREGAT
SANT JUST DESVERN
COLLABATÓ
CCOO BAIX LLOBREGAT
SANT FELIU DE LLOBREGAT
SANTA COLOMA DE CERVELLÓ
CASTELDEFELS
CERVELLÓ
CASTELLVÍ DE ROSANES

Exposició de motius

El Pacte del Baix Llobregat per un nou impuls econòmic i social respon a l'escenari de quatre crisis simultànies amb origen o posades en relleu a conseqüència de la pandèmia de la COVID-19 i que en aquests moments condicionen la conjuntura del territori: una crisi sanitària amb una pressió cap als hospitals i al sistema català de salut en el seu conjunt; una crisi social, amb el creixement de les desigualtats, una ampliació de perfils afectats amb la incorporació de nous col·lectius vulnerables entre els més afectats, incloent els dèficits dels sistemes d'atenció a persones dependents, la manca de suport a la infància durant el confinament i la inviabilitat d'acumular treball reproductiu i productiu incrementant les desigualtats de gènere; una crisi econòmica sense precedents en la història recent, on desenes de milers de treballadors i milers d'empreses i autònoms han experimentat el risc de quedar-se sense feina i sense ingressos i on activitats econòmiques concretes del nostre territori, com la indústria, el comerç al detall, l'hostaleria, la restauració, el turisme i la resta d'activitats econòmiques, han quedat clarament afectades; i una crisi climàtica, amb una acceleració dels impactes negatius del canvi climàtic, incloent episodis meteorològics de severitat i ocurrencia imprevisibles que fan necessàries noves polítiques de mitigació i adaptació.

Les conseqüències negatives de la suma d'aquestes quatre crisis, unides a la tensió de la capacitat dels sistemes de resposta degut a les polítiques públiques de les retallades dels últims anys, i amb un impacte directe en la cohesió social de la comarca i en l'increment de les desigualtats, tenen un caràcter sistèmic que, d'acord amb les previsions, poden allargar-se en els propers mesos. Això ha agreujat les problemàtiques d'un mercat de treball precari i d'un model productiu poc competitiu i dependent que ja caracteritzaven el Baix Llobregat amb anterioritat a la situació, sumat a la manca d'inversions públiques i infraestructures a la comarca tot accentuant-ne l'impacte en comparació amb territoris similars. Aquestes conseqüències tindran, també, un impacte directe en les formes d'organització de la societat, el treball, les famílies, la mobilitat i el benestar, amb canvis temporals i també de caire permanent.

El Baix Llobregat des de sempre ha estructurat el seu desenvolupament econòmic i estratègic en torn a grans acords i consensos la voluntat institucional dels quals ha potenciat la concertació entre el conjunt d'administracions públiques, d'Ajuntaments, Consell Comarcal, sindicats i associacions empresarials, amb experiències com el Consell Econòmic i Social (1990), l'Acord de Concertació Territorial (ACT-BAIX, 2011), el Pacte per a la Indústria (2013), el Consell de la Formació Professional del Baix Llobregat (2018) o l'elaboració d'una estratègia comarcal (2019-20), on es va realitzar una anàlisi profund de les oportunitats, fortaleses, amenaces i debilitats i on s'han definit les línies generals i prioritàries de l'acció de les polítiques públiques locals.

Aquestes actuacions s'han reforçat davant la crisi de la COVID-19 i, en els mesos de març-abril de 2020, amb la constitució del Comitè comarcal de reforç de mesures i d'impuls socioeconòmic al Baix Llobregat. Es tracta d'un òrgan concertat de treball, impulsor d'acords i mesures de resposta a l'emergència actual així com de preparació de la dinamització econòmica i social necessària en un escenari de reactivació post-COVID-19. Així, aquest Pacte afegeix línies transversals per establir un nou marc de diàleg social i pal·liar els efectes de la crisi estructural actual amb l'objectiu de guiar-ne l'adaptació.

Davant dels efectes i de l'elevat risc, es fa necessari reforçar la resiliència dels municipis i de la comarca en la seva totalitat durant el trànsit de l'emergència sanitària i la posterior transició cap a la desescalada de mesures i el retorn a una nova normalitat, durant la qual caldrà redreçar les afectacions i preservar els llocs de treball amb condicions dignes i justes per minimitzar l'impacte global.

Un altre element de l'edició d'aquest Pacte és la importància d'una reformulació de l'estratègia territorial que enforteixi la comarca i posicioni les seves institucions, vies clau per a una nova concertació de mirada ampla que maximitzi i exploti el potencial del Baix Llobregat tot contemplant-ne la seva diversitat, detectant-ne els sectors clau i desenvolupant nous camps de reacció i mobilització de recursos, inclosos els del propi Consell Comarcal del Baix Llobregat, per respondre a les diferents problemàtiques. Aquest Pacte s'enfoca en l'aposta per la reactivació econòmica i social i el canvi estructural basats en el coneixement, la innovació i la sostenibilitat d'acord amb l'European Green Deal impulsat per la Comissió Europea, els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides i l'Agenda 2030, conscient de les fortaleces i oportunitats del Baix Llobregat així com de les tendències globals, alineant-se amb els plans de reconstrucció impulsats en l'àmbit institucional local, comarcal, metropolità, autonòmic, estatal i europeu.

Línies Estratègiques del Pacte del Baix Llobregat

L'escenari de crisi múltiple posa en evidència l'oportunitat d'avançar en alternatives que permetin posicionar el Baix Llobregat en un nou paradigma, les implicacions de les quals es ramifiquen a tots els sectors productius i, també, vitals.

La resposta i l'adaptació a aquest escenari fan palesa la importància de concentrar els objectius de les polítiques públiques, l'acció de les administracions, la concertació i els esforços del sector privat i el tercer sector cap a un pla de xoc que maximitzi l'impacte positiu de les mesures. Aquests esforços han de ser efectius en redreçar les problemàtiques en el sector de l'ocupació, reduir la fractura social generada, corregir les desigualtats sistèmiques i apostar per reforçar la resiliència de sectors econòmics actuals així com la creació de nous sectors econòmics i de models de negoci sostenible i basats en la transformació digital d'empreses i autònoms de tots els sectors.

Aquests mecanismes de protecció i adaptació a una nova realitat requereixen de recursos i estructures de govern d'alta capacitat i un teixit econòmic que generi i consolidi teixit empresarial i ocupació de qualitat mentre que, alhora, consideri la cohesió i els riscos sanitaris, socials, econòmics i mediambientals amb unes administracions públiques implicades en la necessitat d'incrementar la inversió pública i la col·laboració publico-privada.

Les línies estratègiques que es contemplen dins del Pacte del Baix Llobregat per un nou impuls econòmic i social, inspirats en la tasca dels diferents òrgans concertats i en línia amb els diferents Objectius de Desenvolupament Sostenible, es classifiquen en els següents blocs:

1. El Baix Llobregat, territori segur

1.1. Proporcionar el marc al teixit productiu cap a un retorn que inclogui uns sistemes de protecció sanitària i de seguretat jurídica adequats, vetllant per la disponibilitat i accés als mateixos, i per una mobilitat segura de les persones treballadores i usuàries, així com cap a una transformació digital que permeti redefinir els models de negoci i els models de producció i dissenyar-los d'acord amb nous paradigmes de forma que les empreses puguin adaptar-se, protegir-se i formar els seus professionals en el retorn a l'activitat i als serveis.

1.2. Estructurar els serveis públics en la seva forma, contingut, objectius i destinataris de forma consensuada i respectant criteris de seguretat i igualtat. La mobilitat amb un èmfasi especial, en concret la protecció i foment del transport públic segur i la informació transmesa als usuaris d'acord amb criteris preferentment digitals, sostenibles, repensats en termes de mobilitat saludable i emmarcats en un entorn Smart.

1.3. Exigir el reforç del sistema sanitari i l'assistència primària per a preservar la xarxa hospitalària, fomentar la coordinació i consolidar la generació d'aquest servei imprescindible, contribuint a la planificació de les necessitats i les infraestructures presents i futures del conjunt de la comarca i impulsant el reconeixement dels seus professionals, donant per finalitzada l'etapa d'austeritat dels darrers anys. Fer un seguiment de les inversions acordades i no realitzades així com aquelles necessàries pel territori a través del Consell de la Salut.

1.4. Impulsar un nou model de residències i centres de col·lectius vulnerables i/o dependents de manera permanent per facilitar la seva coordinació amb el sistema preventiu de salut i millorar els mecanismes d'informació, protocols i recursos per fer-ne extensiva la protecció durant moments de crisi.

2. Enfortiment i preservació de les empreses del Baix Llobregat

2.1. Promoure polítiques que contribueixin a enfortir les empreses i els autònoms, a mantenir els llocs de treball i a crear-ne de nous, a integrar en el mercat laboral a les persones sense feina i a aquells col·lectius que s'han vist afectats per l'actual crisi per primera vegada i s'han incorporat als col·lectius vulnerables.

2.2. Facilitar, mitjançant la posada en marxa de diferents mesures, el desenvolupament de l'activitat econòmica, en el menor termini possible, preservant la seguretat i salut de les persones treballadores, usuàries i clients.

2.3. La situació provocada pel COVID19 destaca la importància de la negociació col·lectiva per poder mantenir l'activitat econòmica i el treball, davant la crisi actual i altres que puguin venir. Cal anar cap a la flexibilitat i l'adaptació mitjançant fórmules com el teletreball, la flexibilitat horària, adequació a les necessitats productives i facilitar la conciliació laboral i familiar, integrant-hi també valors imprescindibles com el de l'atenció a persones dependents.

2.4. Facilitar que el teixit productiu, mitjançant l'impuls a la innovació, la digitalització i la reducció de les desigualtats socials, de gènere i intergeneracionals, integri principis de l'economia social i dels sistemes territorials per millorar el posicionament i aprofitar economia d'escala, i es posicioni de forma adequada davant un futur sostenible, digital, integrador i innovador, vital per tal de preservar l'activitat econòmica i l'ocupació de qualitat.

3. Transició i sortida de la crisi de forma inclusiva i l'atenció a les persones

3.1. Establir col·laboracions amb el tercer sector i el teixit associatiu per tal de reforçar i garantir l'atenció de qualitat a les persones i atendre necessitats presents i futures.

3.2. Treballar en un pla de contingència, i buscar aliances amb la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i l'AMB que blindi els serveis públics i reforci les polítiques socials amb ajuts específics a persones i famílies, en especial col·lectius vulnerables, responent de forma real a les noves necessitats de les àrees bàsiques socials, finançant adequadament els contractes-programa de manera immediata i sostinguda en el temps, reforçant també la resposta administrativa ràpida i les dotacions habilitades per a noves urgències socials, de salut o d'habitatge, entre d'altres.

3.3. Defensar els drets laborals d'aquelles persones que han perdut la feina mitjançant informació, orientació, assessorament i acompanyament, i exigint l'adopció de polítiques públiques adreçades a aquest objectiu, a través de la realització de nous programes orientats a les necessitats d'ocupació de les empreses.

3.4. Dissenyar polítiques públiques i accions destinades a aconseguir la igualtat efectiva entre dones i homes, reduir la bretxa salarial i pal·liar els efectes de la violència masclista i l'assetjament laboral, per tal que els condicionants de gènere no determinin l'impacte ni agreugin les desigualtats, recollint aquests criteris en plecs de condicions de contractació pública local o comarcal.

3.5. Considerar els reptes demogràfics de l'envelliment de la població tant en la planificació de les necessitats futures, incloent la dependència, com en la situació actual. Reforçar l'atenció a la gent gran fomentant que els ajuntaments de la comarca dissenyin plans de polítiques d'envelliment actiu, de millora de l'atenció sanitària, de participació social i de voluntariat.

3.6. Promoure el seguiment de la gent gran com a col·lectius greument afectats per la crisi, parant atenció a les seves necessitats i desenvolupant eines d'incorporació de la seva veu i d'identificació de problemàtiques.

3.7. Anticipar-se a la previsió de creixement de la pobresa infantil i al creixement de les desigualtats educatives i de salut a curt termini, contra les que caldrà adoptar mesures estructurals i crear dispositius d'acompanyament a través de la col·laboració entre els diferents nivells competents de les Administracions.

3.8. Fer un seguiment dels col·lectius més vulnerables en el mercat de treball: dones, joves, majors de 45 anys, pobresa laboral i població estrangera, col·lectius diana de la precarietat laboral que es preveu que siguin els grans afectats d'aquesta crisi econòmica. Buscar fórmules per què les persones més vulnerables, en condicions de poder treballar, guanyin ocupabilitat i puguin inserir-se al món laboral.

4. Foment de la ocupació

4.1. Adaptació de les prioritats i les polítiques públiques i fiscals a la nova realitat del mercat de treball, amb preferència d'aquelles mesures socials i econòmiques com la contractació indefinida, els canvis normatius i l'aplicació de recursos amb la base de la cohesió social. Les conclusions d'aquest seguiment i avaluació continuus es plasmaran en el futur pla de reactivació socioeconòmica en l'àmbit de l'ocupació.

4.2. Impulsar i enfortir programes adaptats a la nova realitat i amb un major grau de personalització i flexibilització d'acord amb l'atenció singularitzada de la comarca, mitjançant eines de concertació (d'acord amb el Decret 48/2020, de 24 de març, de desplegament de la Llei 13/2015, del 9 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, en l'àmbit de la concertació territorial) i nous marcs relacionals amb el Consell Comarcal, el SOC (via Conferència Sectorial), els departaments de Treball, Afers Socials i Famílies, i d'Empresa i Coneixement, la Diputació de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, per tal de concretar en l'àmbit comarcal les iniciatives d'impuls econòmic i d'ocupació.

4.3. Fomentar noves metodologies d'orientació a partir de la col·laboració entre persones desocupades, entitats, empreses, cooperatives, entitats del tercer sector, emprenedors per al relançament de les empreses vinculades al territori i el foment de l'ocupació i l'autoocupació.

4.4 Reduir la bretxa digital i acompanyar en l'adaptació de moltes persones treballadores davant aquesta inexorable revolució tecnològica que tindrà un fort impacte al món del treball i a les persones treballadores i empreses menys qualificades.

4.5. Recolzar el comerç de proximitat com a pol d'activitat generadora de riquesa i d'autoocupació, facilitant-ne la posada en marxa i els tràmits, i establint mesures de caràcter urbanístic i de mobilitat adreçades a la promoció i l'accés de la ciutadania.

5. Reforç dels principals sectors productius

5.1. Establir un pla de reactivació transversal així com altres instruments de suport i impuls als principals sectors productius de la comarca d'acord amb l'Estratègia Territorial (automoció, salut, serveis d'atenció a les persones, turisme, agroalimentari, logística i distribució, aeroespacial, audiovisual, TIC, construcció, químic i farmacèutic, economia circular, social i solidària), així com aquells amb una fragilitat accentuada i el teixit econòmic més vulnerable, com el sector del comerç, la restauració, el turisme, la indústria, els professionals i autònoms, les petites i mitjanes empreses, i la resta de sectors econòmics i productius en general.

5.2. Prioritzar mesures per fer front a la situació d'emergència climàtica i en conseqüència, abordar elements d'economia circular, simbiosi industrial, transició energètica i reducció d'emissions, incloent mesures destinades a millorar l'eficiència energètica, la generació mitjançant energies renovables i els nous models d'àrees d'activitat econòmica que facin possible encabir aquesta indústria i els sectors productius accessoris.

5.3. Fomentar les polítiques públiques de recolzament a la problemàtica actual del sector de l'automoció a la comarca. Reforçar i accelerar, amb la participació de tots els agents afectats a través del Pacte per a la Indústria del Baix Llobregat, la reconversió del sector de l'automoció i la transició de l'automoció a la mobilitat sostenible i de baixes emissions, buscant alternatives industrials i socials basades en la tecnologia i la innovació per tal de donar una resposta conjunta al sector, així com al de la indústria auxiliar de l'automòbil.

5.4. Donar suport a l'activitat agrícola de la comarca com a sector motor i altament estratègic, fomentant-ne la recuperació i impulsant la tasca del Parc Agrari del Baix Llobregat mitjançant valors com la proximitat, la sostenibilitat i l'enfortiment de les aliances al voltant de l'agricultura.

5.5. Aposta per una indústria 4.0 interdependent, circular, connectada a les cadenes de distribució globals però resilient i adaptable a noves àrees i oportunitats, dins d'una nova estratègia del Pacte per la a la Indústria que incorpori l'impacte de la crisi sanitària i redrexi les febleses del sistema. Acompanyar una indústria per enfortir sectors amb més potencial industrial i valor afegit, com la metal·lúrgica, promoure la innovació, transferència tecnològica i coneixement. Modernitzar els nostres polígons d'activitat econòmica, tot adaptant la normativa urbanística d'acord amb la demanda empresarial dins dels paràmetres facilitadors de reindustrialització, relocalització d'empreses i sostenibilitat ambiental a través de Plans de Millora Integral dels polígons.

5.7. Promoure ocupació de qualitat i formació en l'àmbit de l'economia de les cures, l'atenció a les persones, la lluita contra la solitud i l'aïllament com un jaciment d'ocupació prioritari que requereix el lideratge de les administracions públiques i on la inversió dels ens locals, la innovació en la contractació i la innovació social són claus per la generació de llocs de treball amb més valor afegit.

5.8. Seguiment i anàlisi dels sectors més afectats i de les mesures aplicades a curt termini, incloent la revisió dels plans de suport i la incorporació de noves actuacions d'acord amb la realitat dels àmbits.

6. Professionalització i formació

6.1. Dotar les universitats i els centres de recerca dels mecanismes i dels mitjans suficients perquè puguin seguir incorporant i retenint professionals de primer nivell.

6.2. Accelerar la transformació del model educatiu de la Formació Professional cap a un model integrat, facilitant la correspondència entre les diferents àrees implicades: Ensenyament, Treball i Empresa.

6.3. Impulsar els Centres de Formació Professional i la diversificació de les famílies professionals al territori del Baix Llobregat d'acord amb les directrius marcades pel Consell de l'FP.

6.4. Impulsar la Formació professional dual, tot ampliant-la a altres famílies professionals i a tot l'alumnat de formació de cicles formatius, i adaptant les temàtiques als sectors més demandats.

7. Cultura i turisme

7.1. Protegir el sector de la cultura per reforçar la seva recuperació econòmica, preparar-lo per al seu relançament i impulsar el seu reconeixement com a sector estratègic al Baix Llobregat. Posar en relleu actius clau de la comarca.

7.2. Impulsar el turisme i l'oferta turística i esportiva com a pilar econòmic comarcal, facilitant-ne la reactivació i coordinant-ne respostes i activitats d'acord amb la tendència marcada pel Consorci de Turisme del Baix Llobregat i la resta d'Administracions competents, tot fomentant la marca Costa Barcelona.

7.3. Promoure la col·laboració entre les administracions públiques locals i les empreses del sector cultural per tal de reactivar el sector, així com reforçar la col·laboració amb les entitats i associacions culturals i la millora de les condicions de treball dels professionals de l'àmbit.

8. Governança i mesures i iniciatives del sector públic

8.1. Actuació concertada amb totes les administracions i treball coordinat amb els agents socials i econòmics representatius i els grups polítics amb representació comarcal a l'hora de determinar les accions de xoc per a la reactivació, les línies principals per als pròxims anys i els mecanismes de reequilibri i cohesió territorial, reforçant també les àrees econòmiques i socials de les administracions locals i d'aquells municipis amb menor nombre d'habitants de la comarca.

8.2. Fomentar la inversió pública, les infraestructures i la contractació pública com a instrument de creació de riquesa i d'ocupació de qualitat, desplegant mesures de liquiditat empresarial, d'acompanyament i de suport a l'estabilitat econòmica.

8.3. Incentivar el caràcter de les compres públiques al teixit econòmic de proximitat com a suport a l'economia local i a la seva dinamització.

8.4. Exigir al Govern d'Espanya la flexibilització de la Llei Orgànica 2/2012, de 17 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, de la regla de la despesa i de limitacions a l'autonomia de les entitats locals, com també les relatives a la inclusió de clàusules socials. Demanar que els Ajuntaments i Consell Comarcal puguin fer servir els romanents municipals o comarcals per fomentar els ajuts a empreses i famílies, despesa social, infraestructures i inversions per guanyar competitivitat i crear ocupació.

8.5. Exigir de forma immediata a la Generalitat de Catalunya una ampliació del Fons de Cooperació Local per la COVID-19 per tal que els municipis i el Consell Comarcal puguin fer front a les conseqüències econòmiques i socials derivades de la COVID-19.

El Ple del Consell Comarcal del Baix Llobregat, amb la presència de tots els grups polítics amb representació a la comarca, la Junta de Portaveus i el Comitè Comarcal de reforç de mesures i d'impuls socioeconòmic davant la crisi de la COVID-19 al Baix Llobregat, així com el Consell Econòmic i Social, portaran a terme un seguiment dels reptes i les línies estratègiques d'aquest Pacte, per tal d'avaluar el seu impacte basant-se en les dades i anàlisis aportades per l'Observatori Comarcal i mitjançant l'establiment d'un panell d'indicadors de mesura i avaluació del Pacte, l'economia, la mobilitat i el teixit productiu i social de la comarca.

I en prova de conformitat, i per tal de desplegar tots els seus efectes, signen aquest Pacte del Baix Llobregat per un nou impuls econòmic i social a la seu del Consell Comarcal del Baix Llobregat, el 29 de juny de 2020.